

Programjavaslat az Öreg Bakony Bakancsosa túramozgalmom teljesítésére

Az Öreg Bakony Bakancsosa az Ösvénytaposó Baráti Társaság által kiírt túramozgalmom a Bakony legszebb – és egyes ritkán látogatott – részeinek megismerésére. A részletes kiírás és a feltételek megtalálhatók itt: <http://osvenytaposo.x3.hu/sites/bb/obb.htm>

Aki teljesíteni kívánja, igényeljen először egy igazolófüzetet a szervezőtől az osvenytaposo@citromail.hu email címen. A füzet ára 800,- Ft, amely már az elismerő jelvény árát is tartalmazza.

Általános tudnivalók

A túramozgalmom teljesítéséhez 16 bakonyi helyszínt kell bejárnunk, és ott beszerezni az igazoló füzetben kért igazolást. Ezek általában a meglátogatott helyszín bélyegzői, vagy a helyszín közvetlen közelében jellemzően fatörzsekre írt, jól olvasható számok. Ha azonban bármely ok miatt nem tudjuk beszerezni a kért igazolást, a helyszínen készített, a túrázót és a meglátogatott objektumot együttesen mutató fényképet is elfogadnak.

Minden helyszín megközelíthető jól jelzett turistautakon. Ez azt jelenti, hogy nélkülözhetetlen egy viszonylag friss *A Bakony turistatérképe (északi rész)* térkép. A gyakorlottabbak meg fogják találni a jelzetlen rövidítési lehetőségeket is, de *a kevésbé gyakorlottaknak nem javasoljuk a jelzett útvonal elhagyását.*

Ahhoz, hogy a különböző életkorú, erőnlétű, tapasztalatú túrázók is megtalálják az örömeiket a természetjárásban, a 16 helyszín meglátogatásának programját öt, egyenként 15-20 km-es szakaszba szerveztük. Egy szakaszt egy nap alatt teljesítettünk, úgy, hogy reggel busszal vagy vonattal utaztunk az indulási pontra, és ugyanígy jöttünk haza. A 9 fős csoportunk tagjainak életkora 8-60 év között, túrázó tapasztalata a néhány és ezer plusz kilométer között volt. Ilyen egyéni adottságok mellett minden alkalommal visszaértünk Zircre délután öt óra előtt, igaz, a menetrendek miatt néha korán kellett indulni.

Az egyes túrák ütemezése szabadon választható, a teljesítésre nincs időbeli korlát.

A túrák tervezéséhez a zirci időjárás-előrejelzést a <http://www.idokep.hu/idojaras/Zirc> honlapon találjuk meg. A buszmenetrend a <http://www.menetrendek.hu/cgi-bin/menetrend/html.cgi> oldalon, a vasúti menetrend a <http://www.mav.hu/> oldalon található.

Az egyes túraszakaszok változó kihívást jelentenek, bizony kellemesen el lehet fáradni a végére. *Minden egyes szakasznál úgy kell készülni, hogy a napi enni-innivalót (ez utóbbi különösen fontos) végig vinni kell, mert útközben nem érintünk lakott helyet, és gyakorlatilag nincs iható forrásvíz!*

Az itt következő programjavaslatban megadjuk, hogy milyen napon teljesítettük az egyes túrákat. Ez azért fontos, mert a javasolt menetrend is ehhez igazodik. *Mielőtt tehát valaki elindul, gondosan nézze meg, hogy a tervezett túranapon mi a tényleges menetrend, és ehhez igazítsa a napi programot!*

Az öt szakasz beosztása a következő:

1. túra: Szépalma - Kőris-hegy - Pörgöl barlang
2. túra: Odvas-kő - Király-kút - Pénz-lik barlang
3. túra: Zoltay-forrás - Oltár-kő - Szekrényes-kő
4. túra: Likas-kő - Pápalátó-kő - Bejáró-barlang – Zirc, Arborétum
5. túra: Törkő-lik - Tisztavíz – Bakonybél, Erdők Háza

Részletes útvonaljavaslat:

1. túra: Szépalma - Kőris-hegy - Pörgöl barlang - ünnepnap

Indulás busszal a Rákóczi térről 6:32-kor Borzavárra. A kék sáv ([Országos Kék Túra](#), OKT) jelzésen tovább Szépalmára (bélyegzés a hotel recepción). Tovább a kék sáv jelzésen Kisszépalma érintésével a Kőris-hegyre (bélyegzés a lokátorállomás bejárata melletti oszlopon elhelyezett OKT-bélyegzővel – bélyegzőpárnát vinni, mert a bélyegző mindig ki van száradva!). Leereszkedünk a kék sáv jelzésen a Száraz-Gerence völgyébe a műútra. Itt műúton balra fordulunk, és a műutat követjük néhány száz méteren át (sárga sáv jelzés), amíg meg nem találjuk a balra elágazó sárga barlang jelzést, ezen felkapaszkodunk a Pörgöl-barlanghoz. Itt egy fán találjuk az igazoló füzetbe írandó számot. A barlangtól visszaereszkedünk a műútra, jobbra fordulunk, és követjük a műutat, amíg el nem érünk a balra elágazó zöld sáv jelzésig, ezen felérünk Bakonybél felső végébe, a Jókai Mór utcába. Attól függően, mennyi időnk van buszindulásig, balra fordulva a felső buszmegállóhoz megyünk, vagy a Jókai Mór utcán egyenesen leereszkedünk a faluközpontba, és a szövetkezei vendéglőnél szállunk majd fel a buszra. Zirc felé a falu alsó végéből (üdülő bejárati út) 14:20-kor, 15:43-kor, 17:20-kor indul busz, ez néhány perc múlva van a szövetkezeti vendéglőnél és újabb néhány perc múlva a felső buszmegállónál.

Rövidítési javaslat tapasztaltabb túrázóknak: Amikor jövünk le a Kőris-hegyről, és már a Barátok útján (kék és zöld sáv együtt) haladunk, néhány száz méter távolságban bal kéz felől ott van mellettünk a Pörgöl-barlang. A hegyoldalban, a szintvonalakat követve, megfelelő figyelemmel odatalálhatunk. Távolságban és szintben is sokat takaríthatunk meg.

2. túra: Odvas-kő - Király-kút - Pénz-lik barlang - szombat

A Rákóczi-térről 5:52-kor indulunk, és az Odvaskő Hotelnél szállunk le. A műúton tovább megyünk Pápa felé, és kb. 150 m után meglátjuk a felfelé vezető lépcsősort, a piros sáv jelzést (ez a [Közép-Dunántuli Piros](#) útvonala). Ezen kapaszkodunk felfelé, amíg el nem érjük a jobbra kiágazó piros barlang jelzést, amelyet követve rövidesen - és nagyon óvatosan! – leereszkedünk az Odvas-kő barlanghoz, ahol felírjuk a barlangbejáráttal szemben, a hegyoldalban álló fán olvasható számot. A visszaútra a rövidebb, de meredekebb ereszkedést javasoljuk, a lépcsősoron gyorsan leérünk az Öreg Szarvad-árok talpára, ahol jobbra fordulva a zöld kereszt és piros barlang jelzésen gyorsan visszajutunk a műúthoz.

Átkelünk a műúton, és a trafóállomás melletti hídon átkelünk a Gerencén. A pihenőhely és esőház mögött elhaladva követjük a piros sáv jelzést a régi Városlőd-Franciavágás

kisvasút nyomvonalán. Hosszú, húzós emelkedőre kell felkészülnünk, helyenként hiányos jelzéssel. Királykapuhoz felérve (itt még láthatók egykori vasúti épületek romjai) letehetjük a hátizsákjainkat, mert a piros kör jelzésen le kell ereszkednünk a Király-kúthoz, ami egy foglalatlan forrás (kicsit keresni kell a forrás feletti fatönkön az ellenőrzőszámot).

Visszakapaszkodunk az otthagyt hátizsákjainkhoz, kimegyünk az aszfaltos útra, és azt követjük a Csollános-völgyben hosszan (figyelem! Egyes térképeken a piros sáv jelzés a Királykaputól még a régi vasút nyomvonalán, a hegyoldalban ereszkedik le, de ez az útvonal is visszacsatlakozik még a Pénz-lik barlang előtt az aszfaltos útba). A Hajszabarna alatt elérjük a jobbra, a hegyre felvezető piros kereszt jelzést. Itt is letehetjük a hátizsákot, mert a Pénz-likhoz igencsak kapaszkodni kell. A barlang vasráccsal le van zárva. Felírjuk a közeli fán található ellenőrzőszámot, és visszaereszkedünk az aszfaltos útra. Innen már csak egy hosszú, nem túl izgalmas gyaloglás következik az aszfaltos úton először a piros sáv, majd rövidesen a becsatlakozó kék sáv (OKT) miatt a közös kék-piroson, aztán a piros letér jobbra, és mi már csak a kék sávot követjük. Az aszfaltos utat csak akkor hagyjuk el, amikor Bakonybél felett meglátjuk a keresztező piros keresztet, ezen lefordulunk az erdei úton jobbra, és beereszkedünk Bakonybélbe.

Hazafelé a buszok – szombat van! – így indulnak az üdülő bejárati úttól: 14:20, 15:43, 16:35, 18:05. Ahogy az 1. túránál is írtam: nem kell lemenni az üdülőig, a buszok az itt megadotthoz képest 1-2 perccel később ott vannak a faluközpontban, ahová a túra végén érkezünk.

3. túra: Zoltay-forrás - Oltár-kő - Szekrényes-kő - ünnepnap

A Rákóczi-térről 7:33-kor induló busszal megyünk Pénzesgyőrig. Ha jóban vagyunk a gépkocsivezetővel, kérjük meg, hogy tegyen ki minket a falu felső végén a kocsmánál, ha nem, akkor a faluközpontban (Szövetkezeti bolt) a buszmegállótól a zöld sáv jelzésen vissza kell ballagnunk ideig. A felső kocsmánál ráfordulunk a murvás útra, elhaladunk a Fischer-kúria mellett, és a térképet gondosan figyelve – mert hiányosak a jelzések – követjük a zöld sávot addig, amíg nem találkozik a piros kereszttel balról. Ekkor balra fordulunk, és a piros keresztet már látjuk is a Zoltay-forrást. Figyelem! Nem biztos, hogy lesz víz benne! Ha lesz, nyugodtan vételezhetünk, mert foglalt forrás.

Hosszan követjük a piros keresztet ([Rómer Flóris Emlékút](#)), elhaladunk a Som-hegy alatt, és amikor a turistaút leér a bakonybéli országútra, nagy figyelemmel átkelünk rajta. A természetvédelmi terület határát jelző táblánál elhagyjuk a piros keresztet, és balra tartva követjük a zöld háromszög jelzést, amely levezet minket a Kerteskői szurdokba. Átkelünk a Gerencén, és azonnal enyhén bal felé indulva kapaszkodunk tovább a zöld háromszögön, amíg fel nem érünk az Oltár-kőre. Itt felírjuk a fán található ellenőrző számot, majd tovább haladva, a Judit-forrás meredek szurdokán visszaereszkedünk a Gerence mellé. A patak mellett haladva követjük a zöld sávot, amely aztán kikapaszkodik a szurdokból, felmegy a Csúcs-hegyre. A Csúcs-hegy után találkozik a piros kereszttel, innen a piros keresztet követjük balra fordulva, és meredeken leereszkedünk a bakonybéli Szentkúthoz.

Aki eddig jól elfáradt, itt be is várhatja a többieket. Most ugyanis a Szentkút előtti széles, murvás úton balra fordulunk, és a sárga sáv-piros négyzetet, majd kb. másfél kilométer után a jobbra letérő piros négyzetet követve, a Fehér-kő árokban kapaszkodunk felfelé a Szekrényes-kő árok bejáratáig. Itt figyelmesen kell balra kicsit kitérni, mert nem könnyű megtalálni az igazoló számot viselő fatörzset.

Ugyanezen az úton ereszkedünk vissza a Szentkúthoz, majd beballagunk Bakonybélbe. A hazafelé vezető buszokra vonatkozó ünnepnap menetrend az 1. túránál olvasható.

Rövidítési javaslat tapasztaltabb túrázóknak: Amikor a Judit-forrástól leereszkedünk a Gerencéhez, és a patak mellett haladunk a zöld sávon, a Bányász-kútnál ne hagyjuk el a Gerence medrét, hanem kövessük azt a természetvédelmi terület tábla után is a Szömörke-völgyben. Vannak ugyan érdekes szakaszok, de amíg látjuk a patakot, nincs baj. Így sokkal rövidebben, és főleg rengeteg kapaszkodást megtakarítva jutunk ki a Fehér kő-árok kezdetéhez.

4. túra: Likas-kő - Pápalátó-kő - Bejáró-barlang – Zirc, Arborétum – szombat

Az 5:31-es vonattal megyünk Vinyéig. A műúton indulunk Fenyőfő irányába, amíg el nem érjük a Hódos-ér hídját. A hídon áthaladva rögtön balra fordulunk a Hódos-éri turistaházak felé (zöld sáv jelzés, [Rómer Flóris Emlékút](#)). Ezen kapaszkodunk felfelé, amíg el nem érjük a jobbra leágazó zöld barlang jelzést (de nem is ez vezet minket a zöld jelzésről is jól látható Likas-kőhöz, hanem a tájékoztató táblák és a kijárt csapás). A Likas-kőnél is a fán található ellenőrző számot írjuk fel. Visszatérve a zöld sávra, ezt követjük hosszan, amíg nem látjuk meg jobbra elágazni a zöld háromszöget. Erre fordulunk rá, és hamarosan a Pápalátó-kő tetején találjuk magunkat, ahol megint csak a fára írt igazoló számot jegyezzük fel.

A zöld háromszögön tovább haladva csatlakozunk be ismét a zöld sávba, majd hamarosan elérjük a piros sáv ([Közép-Dunántúli Piros](#)) jelzést. Itt balra fordulunk, egy ideig együtt megy a piros és a zöld sáv, majd a zöld elmegy jobbra Fenyőfőre, de mi maradunk a piroson. Jelentős figyelemmel haladunk a Hálóvető-árokban felfelé, amíg jobb oldalon, az erdő szélén meg nem látjuk a piros barlang jelzést, ez vezet fel a Bejáró-barlanghoz. Nyugodtan letehetjük a hátizsákokat, amíg felmegyünk a barlanghoz. Az igazoló számot megint csak egy fán keressük.

A barlangtól visszatérve a piros sáv jelzésen haladunk vissza, amerről jöttünk, egészen a fenyőfői országútig. Itt aztán, jobbra fordulva, figyelve a forgalomra, visszaérkezünk Vinyébe.

Mivel itt a legutóbbi menetrendreform törölte a Cuha-szurdok legnépszerűbb járatát, a délutáni hármast, ezért igyekezzünk elérni a 12:11-es vonatot Zirc felé (kis erőfeszítéssel elérhető). Ha nem akkor csak a 16:56-os marad.

Ha sikerül időben visszaérnünk, a zirci vasútállomásról egyenes menjünk be az Arborétumba a Köztársaság utcai bejáraton, sétáljunk végig, és jöjjünk ki a Damjanich utcai főbejáraton. Mindkét bejáratnál kaphatunk bélyegzőt az igazoló füzetbe.

5. túra: Törkő-lik - Tisztavíz – Bakonybél, Erdők Háza – szombat

A Rákóczi-térről 5:52-kor indul a buszunk Pénzesgyőrbe. Leszállunk a faluközpontban (Szövetkezeti bolt), és az országúton megyünk tovább Bakonybél felé, amíg el nem érünk a nagy kanyarig. Itt letérünk a műútról balra a Kerteskö felé vezető aszfaltútra, majd ezen haladva, a zöld sávra rövidesen ugyancsak balra a piros keresztre, amely rögtön egy húzósbab, de rövid emelkedővel kezdődik.

A piros kereszt kelet-délkeletről kerüli az Iharos-tetőt, itt a jelzések hiányosak; menjünk tovább a földúton, és egyszer csak megtaláljuk azt a bozótost, ahol van még egy jelzés, hogy térjünk le balra. A jobb szeműek balról az alsó erdőhatárnál a vadlesen is felfedezhetik a piros keresztet.

A folyamatos emelkedéssel becsatlakozunk a Bakonybél felől érkező sárga sáv jelzésbe ([Dornyay Béla Emlékút](#)), itt balra fordulunk, és követjük a sárga sáv-piros kereszt útvonalat Ráktanyáig, majd Augusztintanyáig. Innen kb. 1 km-en a sárga sáv ([Dornyay Béla Emlékút](#)) - piros sáv ([Közép-Dunántúli Piros](#)) útvonalon haladunk (a járatosabbak tehetnek egy rövid kitérőt balra a magyar pilóta-emlékmű felé), amíg el nem érünk a balról becsatlakozó sárga keresztig. Erre ráfordulunk, majd rövidesen ismét balra fordulunk a sárga barlang jelzésre, amelyen lemegyünk a Törkö-lik barlanghoz, ahol véget is ér a jelzés. Itt is a barlang előtti fáról jegyezzük fel az igazoló számot.

A sárga barlang-sárga kereszt jelzésen visszatérünk a piros sáv-sárga sáv jelzésre, és ezen haladunk tovább délnyugat, majd nyugat felé. A visszatérési helytől nem messze, jobbra bent az erdőben nézzük meg a szovjet pilóta-emlékművet. A sárga sáv hamarosan eltér balra a Középső-Hajag felé, mi a pirosat követjük, leereszkedünk a Hajagról, felbaktatunk Öreghálás felé, majd ismét lefelé a Tisztavíz-forrás felé. A forráshoz a piros sáv jelzésről a piros kör jelzésen kell letérni, amely a forrásnál ér véget (figyelem, nem ivóvíz!). Miután feljegyeztük a közeli fán található számot, a piros kör jelzésen visszatérünk a piros sáv jelzésre, és a Szénahordó úton kiérünk az aszfaltos útra. Ezt már ismerjük a 2. túráról; ezen jobbra fordulva, a kék sáv (OKT) jelzésen haladunk észak felé, amíg el nem érjük a keresztező piros keresztet, amin jobbra fordulva beereszkedünk Bakonybélbe.

Bakonybélben a faluközpontban még felkeressük az Erdők Házát, és igazoló füzetünkbe beszerezzük az utolsó bélyegzőt (aki már ismeri, nem szükséges belépőjegyet vennie, így is odaadják).

Buszok hazafelé a 2. túránál leírtak szerint.

Rövidítési javaslat tapasztaltabb túrázóknak: A Tisztavíz-forrástól Bakonybélig jelentősen rövidíthető az út, ha egyszerűen a forrásvíz szurdokát követjük folyásirányban észak felé. Nem kell megijedni, néhol úgy néz ki, mintha járhatatlan lenne, de mindig találunk ösvényt, ugyanis terepmotorosok is járnak arra, az alsó szakaszon pedig már erdei, később murvás útra lelünk. A patakon többször át kell kelni. A vízfolyás becsatlakozik a Fekete-Sédbe, az a Gerencébe, ekkor már kint vagyunk az erdőből, és széles, jó út vezet a bakonybéli Szentkút mellett el a faluba, a 3. túráról már ezt is ismerjük.

Az útvonalat bejárta és ezzel a túramozgalom jelvényét megszerezte a Rómer-csapat 9 túrázója 2012. március 15 – május 19. között.

Zirc, 2012. június